

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40219 8004 DE Zwolle

Gemeente Groesbeek
p/a Dirkzwager Advocaten en Notarissen
Postbus 55
6500 AB NIJMEGEN

Postbus 40219
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42 (lokaal tarief)
F 0592 31 36 05

Onze referentie
492-5405

Uw brief van
7 januari 2014

Uw referentie
5030807

KvK-nummer of BSN

Relatienummer

Bijlage
1

Datum 5 juni 2014
Betreft Beslissing op bezwaarschrift

Geachte heer, mevrouw,

Op 8 januari 2014 heb ik uw bezwaarschrift ontvangen tegen het besluit van 29 november 2013. Dit besluit is genomen op grond van de Flora- en Faunawet (hierna: Ffw).

Het besluit is opnieuw beoordeeld. In deze brief vindt u mijn beslissing op uw bezwaarschrift en de overwegingen die tot deze beslissing hebben geleid. Aan het einde van deze brief staat hoe u beroep kunt aantekenen tegen deze beslissing. Ten slotte vindt u als bijlage bij deze beslissing een opsomming van de belangrijkste wettelijke regels die voor mijn beslissing op uw bezwaarschrift van belang zijn.

Beslissing

Ik verklaar uw bezwaren gedeeltelijk gegrond. Hierna kunt u lezen op grond van welke overwegingen ik tot deze beslissing ben gekomen.

Uw bezwaren

U heeft aangegeven waarom u het niet eens bent met de aan u op 29 november 2013 opgelegde preventieve last onder dwangsom. Uw bezwaren komen samengevat op het volgende neer:

- * Het bestreden besluit moet worden ingetrokken omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen geen gevaar opleveren ten aanzien van het verwonden en/of doden van steenuilen (*Athene noctua*) en kerkuilen (*Tyto alba*).
- * Door het enkel openstellen van de weg worden door u geen vogels gedood.
- * Ten onrechte is door mij overwogen dat de door u voorgestelde maatregelen niet toereikend zijn om overtredingen van artikel 9 van de Ffw te voorkomen.
- * Alle maatregelen samen zullen ervoor zorgen dat de Cranenburgsestraat kan worden gekruist zonder een vermeerderd risico op een aanrijding.

Procedure

Op 19 maart 2014 heeft een hoorzitting plaatsgevonden bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) (voorheen Dienst Regelingen). Hierbij heeft u nog enkele nadere stukken ingebracht. Bij deze hoorzitting was tevens een vertegenwoordiger van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek aanwezig.

Datum

5 juni 2014

Onze referentie

492-5405

Feiten en omstandigheden

Op 21 november 2007 heeft u een aanvraag ingediend voor een ontheffing ten aanzien van de das. De aanvraag ziet niet op andere soorten.

Naar aanleiding van uw aanvraag heeft er met u diverse malen contact plaatsgevonden.

Op 25 september 2008 is aan u, conform afspraak tijdens een overleg op 3 september 2008, een vraagstelling met een conceptverslag van het overleg aan u toegestuurd. Gevraagd werd om onder andere gegevens omtrent in bomen broedende roofvogels.

Op 16 november 2009 reageert u in een brief op het conceptverslag. U bent van mening dat de Ffw ten aanzien van de steenuil en kerkuil niet overtreden zal worden.

Hierna heb ik op 19 november 2009 nog aanvullende informatie van u ontvangen

Als gevolg van de aanvullende informatie heb ik u op 19 maart 2010 (zie brief met Kenmerk FF/75C uw aanvraag ten aanzien van de das positief afgewezen, omdat er op de das geen negatieve effecten worden verwacht indien u zich houdt aan de door u voorgestelde maatregelen. De zorgplicht van artikel 2 van de Ffw geldt onverkort. Verder wordt aangegeven dat wanneer u bij de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van onder andere de steenuil en kerkuil dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog een ontheffing voor deze soorten dient aan te vragen.

Op 9 september 2012 heb ik een verzoek tot handhaving ontvangen. Na bestudering van dit verzoek is aan u gemeld dat u een natuurwaardenonderzoek moest verrichten naar de ecologische consequenties van de aanleg en met name de ingebruikname van de Cranenburgsestraat. Dit gelet op de aanwezigheid van meerdere broedparen steenuilen en kerkuilen langs deze weg. Ondanks toezeggingen had ik van u in september 2013 nog geen rapportage van een natuurwaardenonderzoek ontvangen. Door u is toen gemeld dat het niet nodig was om de rapportage daarvan ter beoordeling aan mijn dienst voor te leggen.

Naar aanleiding hiervan heb ik u op 23 september 2013 een vooraankondiging van een last onder dwangsom gestuurd. Hierop heeft u in een brief van 26 september 2013 aangegeven dat u niet zou starten met de werkzaamheden voordat de rapportage aan mijn dienst was toegezonden.

Bij brief van 10 oktober 2013 heeft mijn dienst u er nogmaals op gewezen dat het natuurwaardenonderzoek niet alleen aan mijn dienst moet worden toegestuurd maar dat mijn dienst dit ook nog moest beoordelen voordat gestart wordt met de werkzaamheden.

Op 16 oktober 2013 heeft u een natuurwaardenonderzoeksrapport van Royal HaskoningDHV van 11 oktober 2013 (hierna: Haskoning) aan mijn dienst toegezonden.

Datum
5 juni 2014

Vervolgens heb ik op 29 november 2013 het bestreden besluit aan u toegezonden.

Onze referentie
492-5405

Op 8 januari 2014 heb ik uw bezwaarschrift ontvangen tegen het bestreden besluit.

Overwegingen

Juridisch Kader

Op grond van artikel 9 van de Ffw is het verboden om dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort onder andere te doden en/of te verwonden.

Zowel de steenuil als de kerkuil zijn beschermde inheemse diersoorten.

Op grond van artikel 112 van de Ffw in samenhang met artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht ben ik bevoegd om het bestreden besluit aan u op te leggen.

Werkzaamheden buiten broedseizoen

Met u stel ik vast dat het buiten het broedseizoen enkel uitvoeren van de werkzaamheden als zodanig niet zal leiden tot het overtreden van artikel 9 van de Ffw. Het bestreden besluit is derhalve inderdaad te ruim opgesteld. Op dit punt verklaar ik uw bezwaar gegrond.

Openstelling en ingebruikname weg

U geeft aan dat de Wylerweg een alternatieve route is, toch kiest u er zelf voor om de Cranenburgsestraat verder open te stellen en door gemotoriseerd verkeer in gebruik te laten nemen. U bent derhalve verantwoordelijk voor de verdere openstelling en de ingebruikname van de Cranenburgsestraat.

Uit het door u ingediende rapport van Haskoning volgt dat de openstelling niet alleen een gevolg heeft ten aanzien van de verkeersdrukke op het afgesloten deel, maar dat ook een verkeerstoename valt te verwachten op het deel van de weg dat reeds is opengesteld. Verder volgt uit het rapport dat verkeer een belangrijke doodsoorzaak is bij steenuilen. Volgens het rapport van Haskoning vliegen steenuilen laag en storten zij zich op aangereden insecten zonder naar de omgeving te kijken. Jonge uilen zijn nog zeer onbeholpen bij het uitvliegen, ook zij zullen worden aangetrokken door insecten op de weg. In het rapport wordt aangegeven dat zeven steenuilbroedparen zijn aangetroffen op 10-100 meter van de weg. Vier van deze broedparen bevinden zich in het open te stellen deel. De Cranenburgsestraat loopt midden door het leefgebied.

De ecologen van Dienst Landelijk Gebied (hierna: DLG) hebben de beschikbare informatie, waaronder het rapport van Haskoning, bestudeerd. Uit het advies van DLG van 18 oktober 2013 blijkt dat de Cranenburgsestraat ongeveer sinds 1945 enkel opengesteld is voor bestemmingsverkeer met een zeer beperkt aantal voertuigbewegingen per etmaal. Door de aanwezigheid van een bussluis is het voor personen auto's onmogelijk gemaakt deze grensoverschrijdende route te benutten.

Datum

5 juni 2014

Onze referentie

492-5405

Als gevolg van de openstelling komen er maximaal 2.500 verkeersbewegingen per etmaal. Verder is het logisch te veronderstellen dat de voertuigbewegingen niet evenredig verspreid over het etmaal plaats zullen vinden maar het gros gedurende de ochtend- en avondspits, de periode waarin ook de uilen actief zijn en de kans op verkeersslachtoffers daarmee exponentieel toeneemt. Daarbij wordt in het rapport van Haskoning onder andere aangegeven dat er verschillen zijn in het gedrag van de verschillende broedparen en het gebruik van foerageergebied. Verder zijn geen mortaliteitscijfers bekend. DLG acht de conclusie van Haskoning dat de lokale populatie bij 2.500 verkeersbewegingen per etmaal in stand kan blijven discutabel.

De Cranenburgsestraat is anders dan de overige wegen in het gebied enkel open voor beperkt bestemmingsverkeer. Elke vorm van verdere openstelling en ingebruikname van de weg heeft derhalve een aanzienlijke toename van de verkeersintensiteit tot gevolg. Uw vergelijking dat op andere wegen in het gebied waar een verkeersintensiteit van 2.500 verkeersbewegingen per etmaal geen problemen zijn waar het verkeersslachtoffers betreft zegt niets over de situatie bij de Cranenburgsestraat. De reden is dat aanwezige populaties steenuilen en kerkuilen, anders dan bij de reeds opengestelde wegen, nooit op deze weg met een hoge verkeersintensiteit te maken hebben gehad.

DLG geeft aan dat het verkeer onder zowel steenuilen als kerkuilen de belangrijkste doodsoorzaak is en dat het risico op verkeersslachtoffers groot is na ingebruikname van de weg zonder dat adequate maatregelen zijn getroffen. Hetgeen daarmee resulteert in een overtreding van artikel 9 van de Ffw. Het zal hierbij gaan om meer dan incidentele slachtoffers. Het verkeersbesluit ter plekke afhankelijk maken van de actuele bewoningsstatus van de nestlocaties is geen werkbare optie. Enerzijds worden verkeersdrempels aangelegd die zijn afgestemd op 30 km/h en anderzijds zou tijdelijk ongebruik van een nestlocatie ertoe kunnen leiden dat de toegestane snelheid weer wordt verhoogd met alle gevolgen van dien.

Van het aanbrengen van eventuele verlichting nabij de nestlocaties van de steenuil om het gebruik van de weg en de directe omgeving als foerageergebied te verhinderen is DLG geen voorstander omdat de werking hiervan niet is bewezen. Daarbij kan verlichting potentieel verstoring werken op het broedsucces alsook andere soorten waaronder vleermuizen schaden. Dat er mogelijkheden zijn om de verlichting af te schermen ten behoeve van vleermuizen zegt niets over het broedsucces en de verstoringende werking ten aanzien van andere soorten dan vleermuizen.

DLG geeft verder aan dat de uitwerking en inpasbaarheid onvoldoende vaststaat. Op basis van de huidige gegevens is volgens DLG niet zeker of het risico op verkeersslachtoffers dusdanig geminimaliseerd kan worden dat het hierbij enkel nog zal gaan om incidentele slachtoffers. In feite staat onvoldoende vast dat de Ffw door het planvoornemen niet wordt overtreden. De situatie ter plaatse is erg kwetsbaar. Ongeveer een derde van de lokale steenuilbroedpopulatie en ongeveer de helft van de lokale kerkuilbroedpopulatie bevindt zich binnen de directe invloedssfeer van de weg. Deze kwetsbaarheid kan, als de voorgestelde maatregelen niet goed uitpakken, direct resulteren in aantasting van de van de lokale gunstige staat van instandhouding van de populatie van de steen- en kerkuil. Verder staan de voorgenomen snelheidsremmende voorzieningen op de Cranenburgsestraat in essentie ook haaks op de doelstelling om een doorgaande nieuwe hoofdroute van en naar Duitsland te realiseren.

Datum

5 juni 2014

Onze referentie

492-5405

Een overtreding van artikel 9 van de Ffw ten aanzien van de steenuil en de kerkuil is zeer aannemelijk indien geen adequate maatregelen worden getroffen. De door u voorgestelde maatregelen kunnen er volgens DLG in theorie toe bijdragen dat het risico op verkeersslachtoffers wordt verkleind. Echter, een en ander dient nog nader te worden uitgewerkt en er zijn nog aandachtspunten en onzekere variabelen. Zo is het bijvoorbeeld zeer aannemelijk dat door de openstelling de hoeveelheid verkeer ook op het overige deel van de Cranenburgsestraat zal toenemen. Deze toename is een direct gevolg van de openstelling van de weg als doorgaande grensoverschrijdende verbinding en het is onduidelijk of hiermee voldoende rekening gehouden wordt. In dit deel bevinden zich broedterritoria nabij de weg. Qua uitwerking gaat het verder ook om aantallen toe te passen verkeersdrempels alsook om de toepassing (inclusief ligging) van voorzieningen die noodzakelijk zijn om de dieren te allen tijde een veilige oversteek te kunnen garanderen. Dit is ter plaatse van cruciaal belang. Een aantal maatregelen die zijn voorzien (onder andere hagen en soortgelijke voorzieningen en optimaliseren van het leefgebied) zijn mogelijk niet duurzaam c.q. inpasbaar omdat daarvoor medewerking van omwonenden is vereist. De uitvoerbaarheid van maatregelen moet in hoge mate vaststaan. In het onderhavige geval is dat maar de vraag omdat het merendeel van de omwonenden geen voorstander is van het openstellen van de weg voor doorgaand verkeer. Dat u genegen bent om de kosten voor ecologisch advies voor de omwonenden voor uw rekening te nemen doet hieraan niets af.

Gelet op al het voorgaande is er sprake van een met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat steen- en kerkuilen zullen worden verwond en/of gedood als gevolg van het toenemende verkeer op de weg wanneer deze wordt opengesteld en in gebruik wordt genomen zodat sprake zal zijn van een overtreding van artikel 9 van de Ffw. Indien artikel 9 van de Ffw wordt overtreden zult u hiervoor, ten aanzien van de steenuil en de kerkuil, een ontheffing moeten hebben. Deze heeft u niet en heeft u ook niet aangevraagd. Verder is in het bestreden besluit aangegeven dat de door u voorgestelde mitigerende maatregelen moeten worden uitgewerkt, omdat met het huidige voorstel van maatregelen vooralsnog onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat er geen overtredingen van artikel 9 van de Ffw plaats zullen vinden. U heeft na het eerder genoemde rapport van Haskoning geen nadere rapportages ten aanzien van de door u voorgestelde mitigerende maatregelen ingediend.

U heeft derhalve niet aannemelijk gemaakt dat er geen overtredingen van artikel 9 van de Ffw plaats zullen vinden na openstelling en ingebruikname van de Cranenburgsestraat. Het bestreden besluit is voor wat betreft de openstelling en de ingebruikname van de weg terecht aan u opgelegd. U bezwaar is dan ook ongegrond.

Datum
5 juni 2014

Onze referentie
492-5405

Conclusie

Ik herroep het besluit waartegen uw bezwaren zijn gericht voor zover het bestreden besluit ziet op het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen. Voor het overige laat ik het bestreden besluit in stand.

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen. Stuur het beroepschrift naar de Rechtbank Gelderland, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem. Voor de behandeling brengt de rechtbank aan u een bedrag in rekening.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor precieze voorwaarden.

Tot slot

In deze brief heb ik u uitgelegd wat de reden is voor deze beslissing. Als u nog vragen hebt, kunt u ons bellen op telefoonnummer 0800 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, loopy initial 'R' followed by the name 'Duisterhof' in a cursive script.

mr. R. Duisterhof
De plv teammanager Juridische Zaken Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage: Relevante wet- en regelgeving

Relevante wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 112

1. Onze Minister is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bij of krachtens deze wet bepaalde. (...)

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:32

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Datum

5 juni 2014

Onze referentie

492-5405